

བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་དོན་རྒྱུན་དུ་

བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་འདི་ཉིད་༡༩༩༩ ཟ෍་ཟ෍་ཉིན་ལམ་འཇུག་ས་དུ་
འབྱེད་གནང་ཞིང་། ཚོགས་མེ་འདིའི་ཁོངས་སུ་བོད་ཀྱི་མི་མེར་རིགས་རྣམས་དང་པོ་མོ་ཁྱེད་མེད་
སྟེང་གཞན་ལམ་འཇུག་དང་། ཚོགས་གར་མོགས་ཀྱི་འབྲེལ་གཞུང་ཚོམ་མཁུན། ཚོམ་སྒྲིག་པ། བཅའ་སྲོལ་
སྒྲུང་མཁུན། ཞིབ་འཇུག་པ། ལོ་རྒྱུས་སྒྲུ་བ། ཡིག་སྐྱུར་པ་སོགས་གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་ཁོངས་
སུ་མ་ཚུད་པའི་ཚོམ་མཁུན་སྒྲུ་བོ་སྤྲོད་དེ། ཚོགས་མེ་འདིའི་ཁོངས་སུ་འཇུག་པ་ཞུགས་པ་འཆར་སྟེན་
འབྲེལ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་དང་། འཆར་སྟེན་འབྲེལ་མཁུན་གྱི་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་པར་ལྷན་འབྲེལ་དོན་
མོན་ལྟར་པོའི་སྒྲུ་བོ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

ཚོགས་མེ་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པ་ཞིག་དང་མཉམ་པོའི་ལྷན་སྟེན་དང་བཅའ་སྲོལ་ཚོམ་
ཇི་ཡོད་འདི་ག་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ལས་ཁུངས་སུ་འབྲོར་མཚམས་ལ། འགན་འཛིན་
སྟེན་ཚོགས་ཀྱིས་བརྟུན་ཞིབ་དང་འབྲེལ་ལོས་ཚོམ་ཆར་རིགས་རྣམས་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་མིར་དོས་ལེན་དང་འབྲེལ་ཚོགས་མིའི་ལྷན་འབྲེལ་འབྲེལ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟོ་
ཆར་ཆོལ་གསུམ་ཚོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་མི་རེ་ཅམ་ཡོད། མཐུན་ཚོགས་འདིར་འགན་
འཛིན་སྟེན་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པའི་ཡུན་ཚད་ལོ་ལྔ་ལྔ་ལྟེ་ཡིན།

འགན་འཛིན་སྟེན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་དབང་ནི། ཚོགས་མེ་འདིའི་ལས་དོན་ཐོག་དོ་འཇུག་
དང་རྩོད་གྲུབ་ས་འཛིན་བྱེད་པོ་ཡིན། འགན་འཛིན་སྟེན་ཚོགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་རྒྱུགས་མཚམས་
ཚོགས་མི་ཡོངས་རྣམས་བསྐྱར་འདེམས་དགོས་པ་ཡིན།

མཐུན་ཚོགས་འདི་བཅའ་ཤུལ་བོད་མིའི་ཚོམ་པ་པོ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་མེ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་
ཟད། ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་གནད་མེད་པའི་རིག་གཞུང་ཚོགས་པ་ཞིག་དང་། ཁེ་མེད་ཁྲིམས་
མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ཚོགས་མེ་འདིའི་ལོ་རྒྱུད་འབྲེལ་ཁུངས་མི། གཞུང་
དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་སྟེར་ཁག་བཅས་ནས་སུལ་པའི་རིགས་དངུལ་དང་། ཚོགས་
མིའི་བརྒྱ་དངུལ་ལོན་ཡིན།

ཚོགས་མེ་འདིའི་རྩ་བ་འབྲེལ་ལྷོགས་ནི། ལྷུ་ལྷུའི་འབྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ལྷུ་
ལྷུའི་པོན་ (ལྷུ་ལྷུའི་ཚོམ་པ་པོའི་ཚོགས་མེ) ལྱི་ཅ་ཁྲིམས་གཞིར་བཞག་གི་ཐོབ་ཐང་ལོག་ ཚོམ་
པ་པོ་སྟེར་གྱི་བསམ་སྦྱོར་དང་རྩ་བ་མཐུན་མིན་ལ་མ་རྟོགས་པར། སྐྱེ་བའི་དང་དབང་ལ་གཅེས་
སྤང་། ལྷུ་ཚོགས་ལར་ལྷུ་ལ་སྟེན་པའི་གལ་ཆའི་ལུས་པ་འདོན་སྟེལ་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དང་པོའི་དོན་རྒྱུན་དུ་

བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དང་པོ་འདི་ཉིད་ལྷན་སྟེན་ཚུལ་མང་འཇུག་རམ་
ས་ལའི་ས་ར་ད་རིགས་ལམ་སྐོབ་གཉེར་ཁང་དུ། ལྷུ་ལོ་༡༠༠༠ ལོར་ཟ෍་ཉིན་ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་༡༡
བར་ཚོགས་གཏན་འཁེལ་བ་བཞིན། ལྷན་གཞན་དམར་ལོག་ཚོགས་པའི་བཅའ་དབང་ལོག་གནས་པའི་
བོད་རིགས་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་པར་སྐྱེ་བའི་དང་དབང་ཅ་ཡུལ་དུ་སོང་གཤིས། རང་དབང་ལྷུ་ལའབ་
ཁག་དུ་འཆོ་བཞུགས་གནང་པའི་རང་རིགས་གཞིན་སྐྱེས་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་རྣམས་རང་པོའི་རྩ་དོན་ཐོག་
སྤར་སེམས་མཉམ་ལེན་དང་། དམ་ཚིག་དོག་ཅ་གཅིག་བསྐྱེལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་དོན་ལེན་ལོ་རྒྱུས་
སྤེར་གོ་གསལ་དང་བཅས་པར་གཞི་མེད་སྤྱོད་ལྟར་འབྲེག་བཞེད་བྱེད་སྐྱེས་ཐོག་དང་བདེན་གཟུར་གནས་
ཀྱི་སྤོ་རྣམས་གོང་ལེན་ཞིབ་འཇུག་ཐེར་གནང་སྤྱི་གསལ་གཙོ་བོར་ལྷུར་པའི་རིག་གཞུང་བཀྱི་སྐྱེང་
ཚོགས་ཆེན་ཞིག་དང་། བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དང་པོ་དོན་ཆགས་ཡོད།
ཚོགས་ཆེན་འདིར་ཉམས་ཞིབ་པ་དང་། ལྷུང་ཚོམ་པ། ལོ་རྒྱུས་སྒྲུ་བ། ཚོམ་སྒྲིག་པ། སྟེང་བག་
པ། ལོ་རྒྱུ་བ། གཞན་ཡང་དེ་དག་ཁོངས་སུ་མ་ཚུད་པའི་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་
མི་གྲངས་༤༠ ཅམ་དོ་མེད་ས་གནང་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དང་པོའི་བཀྱི་སྐྱེང་
གྲོས་གཞི་སྤྱིར་བཏུས་དོན་རྒྱུན་དུ་

(ལྷུ་ལོ་༡༠༠༠ ལོའི་ཟ෍་ཉིན་ཚུམ་པ་པོ་རྣམས་ཟ෍་ཉིན་ལམ་འཇུག་ས་དུ།)

- ལྷན་གཞན་དམར་ལོག་གི་འབྲེག་བཞེད་ཡིག་ཆར་རང་རིགས་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་
ལེན་གནང་སྤྱི་གསལ་ཅི་དགའི་སྐོར།
- ལྷུའི་སྐོར་ཡིག་ཐོག་ཡོད་པའི་བོད་དོན་སྐོར་གྱི་དང་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་རང་སྐོར་དུ་
ཐབ་བསྐྱར་དང་། གསོག་ཉར་བྱེད་སྐོར་ཅི་དགའི་སྐོར།

- ཚོམ་ཡིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ལྷོ་ཚོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་བསྐྱེད་ཚུགས་ཅི་དགོས་ལྟར།
- ལྷན་ཡིག་གཅིག་གྲུར་སྟོར་ལ་པོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་ཚོམ་འགན་ཅི་པོད་སྟོར།
- བཅོན་པོའ་པོད་མིའི་གེས་ལོན་ལར་རྒྱས་གཏོང་ཚུགས་ཅི་དགོས་ལྟར།
- ལྷོ་ནུབ་ཡོག་ས་ལ་རྒྱབ་ས་མགོན་ཚེན་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་སྟོན་ཡིན་ལྟར་པོད་སྟོར་ནས།
- པོད་ཡིགས་ཚོམ་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་པོམ་འགན་ཅི་པོད་སྟོར།
- པོད་ཀྱི་བའེན་མཐའ་གསལ་ཐའམ་ལུ་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་ལམ་ལུགས་གཉིས་འཚམས་མིན་སྟོར།
- པོད་ནང་གི་ཚོམ་པ་པོའི་རྒྱ་བརྗོད་རང་དབང་སྟོར།
- རང་ཡིགས་ལྷན་མེད་ཚོམ་པ་པོ་སྟེང་སྟོང་གནང་ཚུགས་ཅི་དགོས་ལྟར།
- པོད་རྒྱ་དབར་གྱི་ས་མཚམས་གཏན་འཇགས་དང་ཞིབ་འཇུག་ལྷན་ཚུགས་ཅི་དགོས་ལྟར།
- འབྲུང་འབྲུང་པོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ལས་འཆར་ཅི་པོད་སྟོར།
- རང་ཡིགས་ལྷན་ལུ་གེས་ལོན་ལར་རྒྱས་གཏོང་ཚུགས་སྟོར།

ཚོགས་པ་དུང་དོན་གསལ་གནང་སྐབས་ཐུགས་རྒྱུང་མཛད་ཚུགས་པོ་སྟོན།

- བློ་ལོ་༡༠༠༠ པོའི་ལྷོ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་ཚོམ་ལྷན་ཚོང་ལྷན་ཚོགས་མེབས་པ་ནས་སྐབས་ལྷན་ཡིག་ཚང་དུ་འཕྲོར་ཚོ་འཕྲོད་རྒྱ་དང་འབྲེལ། མཛད་ཅིང་དང་གཞིམ་གཤམ་ལོན་ལྷན།
- ཚོགས་འཕུན་འཛིང་ཚོགས་པ་རྒྱ་ཚོང་པ་ནས་འབར་དང་། དགོང་པོའི་རྒྱ་ཚོང་པ་༤༩༡༠ ནས་༥ བར་གྲུ་སྟོག་ཡིག་ཚང་དུ་ཅིས་པ་ཞིག་ལྷན་འཇུག་ལྷན་པོའི་དུག་ཚུལ་ལམ་གྱི་ན་ཅིས་པ་ཞེས་པོར་པ་ལྷ།
- ཚོགས་མེབས་པ་གང་ཞིག་ལས་དོན་ཇ་དུག་ཚེད་དགོངས་འཁྲིལ་ལྷན་དགོས་ལྷན་ཚོ། གྲུ་སྟོག་ཡིག་ཚང་རམ་འབྲེལ་པོད་འགན་འཛིན་ལ་དགོངས་འཁྲིལ་ལྷན་དགོས།

- ལྷོ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་ཚོམ་ལྷན་ཚོང་ལྷན་ཚོགས་དང་། དེ་བཞིན་ཚོམ་པ་༡༧ ། ༡༠ ། ༡༡། ཅིན་མོ་མིའི་ཚོགས་ཇ་དང་། ཅིན་གྲུང་གེས་ལོན་ཚོགས་ལྷན་དགོང་པོའི་གེས་ལོན་པ་ཅས་མཐུན་ཚོགས་ནས་ནར་གཏོང་བྱ་རྒྱ་དང་། དེ་མིན་པ་ཞེས་རག་སོགས་འགྲོ་བྱེད་ས་འབར་མའི་ཡིགས་མཐུན་ཚོགས་ནས་སྟོན་པའི་མེད་པ་དགོངས་འཇགས་འཆེ་ལ།
- ཚོགས་མེབས་པ་ནས་ལས་ལྷན་པ་དུགས་ཚུལ་གོས་གཞུབ་མཚོར་པ་ཞེས་ལྷན་ལས་ཀ་ལུགས་ལ་མ་གཞུགས་གནང་བའི་མེད་པ་ལྷན་པ་འཇགས་འཆེ་ལ།
- ཚོགས་མེབས་པ་རྒྱལ་ལྷན་པོད་བག་མེབས་པོར་སྟེང་། གྲུ་སྟོག་ཚོགས་ལྷན་པོར་ས་གནས་སྟེང་ལྷན་པ་རྒྱུན་གཞིགས་འབྲེལ་གནང་ལམ་ལྷན་རྒྱུར་དུ་ཚོ་སྟོག་གཞིན་པ་དགོང་པོའི་པོ་བཞིན་གེས་ལོན་ཚོགས་ལྷན་པ་རྒྱུན་གཞིགས་འབྲེལ་ལྷན།

པོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཚེན་དང་པོའི་མཛད་ཡིམ།

བློ་ལོ་༡༠༠༠ པོའི་ལྷོ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་ཚོམ་ལྷན་ཚོང་ལྷན་ཚོགས།

- ༡༩༠༠ འབྲུང་ཚོ་འཕྲོད་རྒྱ་དང་གཞིམ་གཤམ་ལོན་ལྷན།
- ༡༩༠༠ ཚོགས་མེབས་པ་ནས་པར་མེབས་བསྐྱེད་གེས་ལོན་པ་ཅས་ལྷན་ལྷན་ལྷན།
- ༡༩༠༠ ཚོགས་པ་ཚོ་སྟོན་ལྷན་པ་ཅས་ལྷན་པ་ཅས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན།
- ༡༩༠༠ དགོང་པོའི་གེས་ལོན་ཚོགས་པ་ཅས་ལྷན་ལྷན་ལྷན།
- ༡༩༠༠ པོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཚོགས་པ་དུང་ལྷན་པོའི་མཛད་ཚོའི་ཚོགས་ལྷན་གཞིགས་འབྲེལ་ལྷན་དང་། དེ་མཐུག་ལྷན་པོའི་པོ་བཞིན་ཚེད་རྒྱུར་པོའི་ལྷན།

ལྷོ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་ཚོམ་ལྷན་ཚོང་ལྷན་ཚོགས།

17890 ལྷགས་མོ་འཚོ་ལགས་ནས་ཤོད་ནང་གི་ཚུམ་པ་པོའི་རྒྱ་བཞོན་རང་དབང་སྐྱོར།
17800 ཉིན་གུང་གསོལ་ཚིགས།

ཚོགས་ཁུན་གསུམ་པ།

1890 ཟླ་བ་ཚེ་མིང་དང་པག་འབྲུབ་རྒྱལ་གཉིས་ནས། ཤོད་ཀྱི་ཤད་ན་མཐའ་གསལ་
ཐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་པ་ལས་ལྷགས་གཉིས་འཆ་མ་མ་མིན་སྐྱོར།
1894 ཟླ་བ་ཚེ་མིང་དང་པག་འབྲུབ་རྒྱལ་གཉིས་ནས། རྩི་ལྷན་ཡིག་ཐོག་ཤོད་པའི་
ཤོད་དོན་སྐྱོར་གྱི་ཡིག་ཆ་གང་ཡོད་ཤོད་ཡིག་ཐོག་མཐའ་བརྒྱུ་ར་དང་། གསོག་
ཉར་ལྷན་སྐྱོང་མཉེན་གཉེན་སྐྱོར།
1898 བར་མེང་གསོལ་ཇ།

ཚོགས་ཁུན་བཞི་པ།

1894 ལྷགས་མོ་འཚོ་ལགས་ནས་རང་རིགས་ལྷགས་ཤོད་ཤིང་ལོན་ཡར་རྒྱས་
གནོང་ཚུགས་སྐྱོར།
1898 བསོད་ནམས་འཚོ་དང་། ལྷགས་མོ་འཚོ། འཚུན་མ་བརྒྱན་འཛིན་ཀྱན་གསལ་
བཅས་ནས་རང་རིགས་ལྷན་མཉེན་ཚོམ་པའི་རྒྱུན་སྲིད་གནང་ཚུགས་ཅིང་གོའི་སྐྱོར།
1899 ཚོགས་ཁུན་བཞི་པ་ཤོད་པ་ལོན།
1900 དགོང་ཤོད་གསོལ་ཚིགས།

ལྷགས་མོ་འཚོ་ལགས་ 17 ཉིན།

ཚོགས་ཁུན་དང་པོ།

1900 ཚོགས་གཙོ་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པར་དང་དོར་གཅོད་འཛིགས་མེད། བའི་འཛིགས་
མེད་དབང་རྒྱལ་བཅས་ནས། རྒྱན་གཤམ་རྩེ་གི་འཛིག་བཞོན་ཡིག་ཆར།

གནོང་ལེན་ལྷོད་ཚོགས་ཅི་དགོའི་སྐྱོར།
10894 བར་མེང་གསོལ་ཇ།

ཚོགས་ཁུན་གཉིས་པ།

10890 ཚོགས་གཙོ་རྒྱུ་ཡང་རྣམ་པར་དང་། ལྷགས་ལྷགས། བུ་ཤིས་དོན་ལྷུབ་བཅས་
ནས། འབྲུང་འབྲུར་ཤོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱུ་བདེ་གོས་པའི་
ལས་འཆར་ཅི་ཡོད་སྐྱོར།
17800 ཉིན་གུང་གསོལ་ཚིགས།

ཚོགས་ཁུན་གསུམ་པ།

1890 ཤོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཚེན་དང་ཤོད་ཤིང་ཚོད་ཁག་ལ་མོས་
མཐུན་མཚན་ཉགས་བརྒྱ་བཞེས་གནང་རྒྱ།
1894 ཚོགས་གཙོ་བུའི་གཞིན་གཉིས་ཀྱི་མཐུག་བརྒྱུ་མཉམ་གསུང་བཤད་གནང་རྒྱ།
དང་འབྲེལ་བྱ་ན་ཉེན་སྲུག་དཔེ་འབྲེལ་གནང་མཛད་རྒྱ།
1900 བར་མེང་གསོལ་ཇ་དང་འབྲེལ་རྒྱ་དཔེ་གསོལ་རྒྱ།
1900 དགོང་ཤོད་གསོལ་ཚིགས།
2800 གཞས་སུ་འབྲུབ་སྐྱོན་དང་ལྷགས་མོས་བཞིན་ཅི་ལྟར་རོལ་རྒྱ།

